

Türkçe Dersinde Tablet Kitaba Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Dersinde Tablet Kitaba Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31892>

Özet

Bu ölçek, **Süleyman Balcı** tarafından 2013 yılında, Türkçe derslerinde yürütülen "Tablet PC pilot uygulaması" kapsamında öğrenim gören öğrencilerin tutumları belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, öğrencilerin tablet kitap kullanma na yönelik algıları, etkileşim, kavrama ve fayda boyutlarında değerlendirilmektedir. Toplam 15 maddeden oluşan bu araç, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmakta olup, yüksek düzeyde güvenilirlik ve geçerlik kanıtlarına sahiptir. Yapı geçerliliği çalışmalar sonucunda ölçek, toplam varyansın %60'ın açıklayan üç alt boyuta sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Türkçe Eğitimi, Tablet Kitap, Tablet PC, Tutum Ölçeği, Teknoloji Entegrasyonu, Öğrenci Tutumu, FATİH Projesi.

Yazarlar

Süleyman Balcı

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen teknoloji destekli eğitim projeleri (özellikle **FATİH Projesi**) kapsamında, Türkçe derslerinde Tablet PC veya **tablet kitap** uygulamalarıyla eğitim gören öğrencilerin bu yeni araca yönelik geliştirdikleri olumlu ve olumsuz **tutumları** tespit etmektir.

Bu tespitler, eğitim materyallerinin etkinliğini artırmak, teknolojik entegrasyon süreçlerini değerlendirmek ve öğretmenlere pedagojik stratejiler geliştirmeleri için veri sağlamak açısından kritik öneme sahiptir. Ölçek, öğrencilerin teknolojik araçlara yönelik subjektif deneyimlerini standart bir yapı içinde ölçmeyi hedeflemektedir.

Yapı/Kapsam

Ölçek, öğrencilerin **tablet kitaplara** yönelik genel tutumunu ölçmektedir. Bu yapı üç ana alt boyutta incelenmiş olup, toplam 15 madde ile temsil edilmektedir:

Etkileşim (5 m): Öğrencinin tablet arayüzü ve içeriği ile kurduğu görsel ve işitsel etkileşim düzeyini ölçer (Örn: Görsellerin netliği).

Kavrama (5 m): Tablet kitabın, ders içeriğinin anlaşılmasına, yaratıcı düşünmeye ve öğrenme sürecine katkısının ölçer.

Fayda (5 m): Öğrencinin tablet kitabın ders başarısını ve öğrenme verimliliği üzerindeki algılanan

yararlı? veya zararlı? ölçer.

Geçerlik

Ölçeğin **geçerlik** çalşmaları iki temel adımda gerçekleştirilmiştir. İlk olarak, kapsam geçerliliği, alanında uzman akademisyen ve eğitimcilerin görüşleri alınarak sağlanmıştır. Bu süreçte, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı ne derece temsil ettiği değerlendirilmiştir.

İkinci olarak, yapı geçerliliği için açılmaya çalışılan **faktör analizi** (AFA) uygulanmıştır. Analiz sonucunda, başlangıçtaki maddelerden tutumlar ölçmeyen 5 madde çıkarılarak 15 maddelik, üç alt boyuttan oluşan nihai ölçek elde edilmiştir. Bu analizde **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** değeri .81 olarak bulunmuş, bu değer veri yapısının faktör analizi için uygun olduğunu göstermiştir. Bartlett Sphericity testi ise .00 ($p < .01$) düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık **güvenirliği**, 15 maddelik nihai form üzerinden **Cronbach alfa** katsayısı kullanılarak test edilmiştir. Genel ölçek için **Cronbach alfa** katsayısı $\alpha = .84$ olarak hesaplanmıştır.

Bu değer, Tavancalı (2006) tarafından belirtilen güvenilirlik kriterlerine göre ($0.80 \leq \alpha \leq 1.00$ aralığı), ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu ve maddelerin ölçülmek istenen yapıyla yüksek düzeyde tutarlılık gösterdiğini işaret etmektedir. Alt boyutlar için elde edilen **güvenirlik** katsayıları da iyi seviyede olduğu rapor edilmiştir.

Güvenirlik değerlendirme kriterleri şunlardır:

$0.00 \leq \alpha \leq 0.40$: Ölçek güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha \leq 0.60$: Ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0.60 \leq \alpha \leq 0.80$: Oldukça güveniliridir.

$0.80 \leq \alpha \leq 1.00$: Yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Faktör Analizi

Yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla yürütülen **faktör analizi** sonucunda, ölçek yapısının beklenen teorik yapıyı desteklediği görülmüştür. Ölçek, toplam varyansın %60'ını açıklayan üç alt boyuttan oluşmaktadır: Etkileşim, Kavrama ve Fayda.

Maddelerin faktör yükleri .59 ile .82 arasında değişmektedir, bu da maddelerin ilgili faktöre güçlü bir şekilde yüklendiğini göstermektedir. Nihai ölçek formunda 10 madde olumlu (pozitif) ifade, 5 madde ise olumsuz (negatif) ifade içermektedir; bu durum cevaplayıcının dikkatini ve yanıt tutarlılığını kontrol etmeye yardımcı olmaktadır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme tipi tutum ölçeği

Format: 15 madde, 3 alt boyut (Etkileşim, Kavrama, Fayda)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Türkçe dersinde Tablet PC pilot uygulamasıyla öğrenim gören öğrenciler.

Yaş Grubu: Eğitim kademesine göre değişmekle birlikte, pilot uygulama yapılan ortaokul/lise öğrencileri.

Popülasyon Detayları: Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen teknoloji entegrasyonu projesine dahil olan öğrenciler.

Ölçüm Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= hiç katılmıyorum - 5= kesinlikle katılmıyorum).

Anahtar Kelimeler

Eğitim Teknolojileri, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Likert Ölçeği, Türkçe Dersi, Öğrenme Materyalleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: dr.sbalci@gmail.com

Yazışma Adresi: Bilgi mevcut değil.

Şartlar, Ücret ve Test Yeri

Bu ölçek, 2013 yılında Süleyman Balçık tarafından geliştirilmiş ve yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari amaçla kullanılması için Sorumlu Yazar Süleyman Balçık ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Makalenin orijinal PDF bağlantısı ve tam metin referansı aşağıda sunulmuştur:

Dergi Makalesi Bağlantısı: turkishstudies.net

Ölçek PDF Dosyası: turkce-dersinde-tablet-kitaba-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

- Balcı, S. (2013). Türkçe dersinde "Tablet PC pilot uygulaması"yla öğretim gören öğrencilerin tutumları belirlemeye yönelik ölçek çalışması. *Turkish Studies*, 8(1), 855-870.
- Tavancı, E. (2006). Tutumların ölçülmesi ve güvenirlilik. Ankara: Nobel Yayınları.

Türkçe Dersinde Tablet Kitaba Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek, 3 alt boyut ve 15 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda alt boyutlar ve bu boyutları temsil eden örnek maddeler sunulmuştur:

Etkileşim (5 m): Tablet kitaptaki görseller daha net görülmektedir.

Kavrama (5 m): Tablet kitap Türkçe dersinde daha yaratıcı düşünmeye yardımcı olmaktadır.

Fayda (5 m): Tablet kitap olmasaydı Türkçe dersini daha iyi anlardım.